

vrijeme za učenje prema individualnim potrebama. Tek tada možemo postati svjesni naših učeničkih profila kao dijela našeg identiteta.

Iz perspektive demokratskog liderstva, nastavnik ne treba da čuva ciljeve učenja sakrivenim, već da ih otkrije učenicima, što, samo po sebi, pretvara planiranje časa u vježbu demokratskog odlučivanja.

Konačno, ova vrsta meta-učenja na časovima dječjih prava daje model kako učiti učenike da organizuju svoje lične procese učenja. U modernim

društvima, procesi promjene – na primjer tehnologija, ekonomija, globalizacija ili prirodna sredina – postaju dinamičniji i složeniji. Ovo stvara nove izazove za buduće generacije: da bi uspjeli na poslu i učestvovali u donošenju odluka, oni će postati dio cjeloživotnog procesa učenja, pošto će morati da se bave problemima koje niko danas u školi ne može ni predvidjeti. Naši učenici stoga treba da postanu eksperti u kooperativnom učenju, projektnom radu, procjeni procesa i rješavanju problema. U ovom priručniku mi djeci na početku njihovog života predlažemo neke male korake za učenje.

6. Učenje putem zadataka: propratno učenje

Cjeline su osmišljene kao mali projekti u kojima se učenici suočavaju sa problemima koji su tipični za projektni rad – povezivanje sa predmetom proučavanja, organizacija rada, komunikacija, poštovanje vremenskog okvira itd. Nalaženjem načina da se identifikuju i riješe ovi problemi, učenici razvijaju širok spektar kompetencija (učenje koje se zasniva na zadatku).

U cjelini 1 učenicima se daje zadatak da naprave cvijet na kojem stoji njihovo ime i fotografiju. Na učenicima je da odluče kako će osmisliti svoj cvijet, gdje će naći materijal, fotografiju, kako će planirati vrijeme. Na ovaj način djeca će naučiti puno „na poslu“, ali nastavnik treba da pažljivo razmisli o planiranju zadatka i donošenju odluka o sljedećem: Koliko će vremena imati djeca? Koje materijale je potrebno obezbijediti? Treba li da neke djelove za cvijet donesem gotove? (vidi varijacije projekta u Cjelini 1).

Ovaj primjer pokazuje da se u veoma ranoj dobi djeca podstiču da preuzmu odgovornost za svoj rad na času, u suštini da odgovornost podijele sa nastavnikom. Ova vrsta iskustva u učenju je važna ako učenici treba da planiraju svoj rad nezavisno na naprednijem nivou.

U obrazovanju o dječjim pravima, kao ogrankom EDC, nastavnik će djelovati u širem opsegu uloga i aktivnosti. Nastava „o“ dječjim pravima odgovara klasičnoj funkciji poučavanja i informisanja - putem predavanja, zadatka čitanja, kratkog filma itd. Nastava „kroz“ i „za“ dječja prava, s druge strane, zahtijeva od nastavnika da razmisli o svom ponašanju i tipu ličnosti kao uzoru. Djeca će ozbiljno shvatiti poruku odraslog ako je njeno ili njegovo ponašanje podržava, na primjer, tonom glasa i nivoom razumijevanja, tolerancijom, pravednošću i ohrabrenjem. Kao što sve cjeline u

ovoj knjizi pokazuju, metode nastave i učenja usko odgovaraju materiji koja se obrađuje. Učenje koje se zasniva na zadatku zahtijeva pažljivo planiranje i pripremu od strane nastavnika, koji se kasnije može učiniti i neaktivnim u razredu. Međutim, dok učenici rade, nastavnik ih pažljivo posmatra; on ili ona će identifikovati i efikasno odgovoriti na učeničke kompetencije i potrebe u smislu znanja i razumijevanja, sticanja vještina i vrijednosti.